

Beleidsplan Stichting Landelijk Gebied Haren 2024

Missie

Stichting Landelijk Gebied Haren (SLGH) is in 2019 opgericht om te fungeren als de 'ogen en oren' van het gebied. SLGH is de voortzetting van Stichting Scharlaken Ring, Stichting Behoud Landelijk Gebied Harendermolen en een groep bewoners rond de Fruitberg in Onnen. Na de samenvoeging van Haren met Groningen hebben deze groepen de krachten gebundeld om de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden van het landelijk gebied van Haren te beschermen en te versterken. SLGH is een organisatie van betrokken inwoners en wil partijen verbinden die een bijdrage kunnen leveren aan een vitaal landelijk gebied.

Doel

De doelstelling die is vastgelegd in de statuten van Stichting Landelijk Gebied Haren luidt: *'De stichting stelt zich ten doel de bescherming en bevordering van de landschappelijke, cultuurhistorische, milieu- en natuurwaarden van het landelijk gebied rondom en in de voormalige gemeente Haren, een en ander in de ruimste zin van het woord en met inbegrip van natuur-inclusieve landbouw.'*

Algemene doelstellingen:

- Opkomen voor de belangen van landschap, milieu en natuurwaarden bij ingrepen in het gebied.
- Fungeren als gesprekspartner van de gemeente, provincie, waterschap, natuur- en milieuorganisaties en verenigingen dorpsbelangen.
- Bijdragen aan het gemeentelijk en provinciaal beleid dat van invloed heeft op het landelijk gebied
- Optreden als rechtspersoon in bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke kwesties.
- Vertegenwoordigen van bewoners en eigenaren bij activiteiten tot behoud, herstel en beheer van natuur- en landschapselementen.
- Inzetten voor herstel van biodiversiteit en stimuleren ecologisch bermbeheer.
- Kennis toegankelijk maken over cultuurhistorie en natuurwaarden.
- Participeren in diverse overleggroepen

Onze werkzaamheden volgen direct uit de doelstellingen:

- We zijn gesprekspartner van de gemeente, provincie, waterschap, natuur- en milieuorganisaties en verenigingen dorpsbelangen.
- We dragen bij aan het gemeentelijk en provinciaal beleid, zoals de Omgevingsvisie, het bermbeheer en het zandwegbeheer.
- We treden op als rechtspersoon in bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke kwesties.
- We vertegenwoordigen van bewoners en eigenaren bij activiteiten tot behoud, herstel en beheer van natuur- en landschapselementen.
- We zetten ons in voor herstel van biodiversiteit
- We maken kennis over cultuurhistorie en natuurwaarden toegankelijk.

- We participeren in diverse overleggroepen, zoals het ecologisch bermbeheerplan, de klankbordgroep voor de cultuurhistorische waardenkaart, het bomenbeleidsplan, het nationaal programma transitie landelijk gebied en netwerkorganisatie Groningen

Doelstellingen korte en lange termijn

Veel doelstellingen vergen inzet voor de lange termijn. De acties van de stichting worden grotendeels gestuurd door de actualiteit: inspringen en reageren op nieuwe beleidsontwikkelingen. Belangrijk hiervoor is de kaderstellende beleidsvisie [Kracht van Contrast](#) die de SLGH heeft geschreven als inbreng op de ontwerp Omgevingsvisie 'Levende Ruimte' van de gemeente Groningen.

Voor de komende jaren (2024-2026) ligt de nadruk op het creëren van draagvlak voor burgerparticipatie in beleid en beheer van zandwegen en bermen.

Ambities

Onze ambitie is te komen tot geïntegreerd beheer van zandwegen en bermen in het landelijk gebied met grote zorg voor ecologische waarden. Daarbij is meer draagvlak en begrip nodig onder de lokale bevolking van het belang van biodiversiteit in relatie tot het beheer en een goede samenwerking met de gemeente.

Voor de lange termijn is ons streven dat het landelijk gebied Haren niet als een nieuwe buitenwijk van de stad Groningen wordt beschouwd maar met oog voor haar bijzondere landschappelijke waarden zal worden bestuurd en beheerd.

Sterkte en zwakte

De kracht van de SLGH is deskundigheid, slagkracht en snelle reactie vermogen. Onze stichting is al jaren actief, wij kennen de lokale gebruiken en hebben goede contacten met verschillende belangenorganisaties. Als er dreigingen zijn van de belangrijke kernwaarden van het landelijk gebied kan het bestuur snel actie ondernemen en haar achterban mobiliseren. De SLGH heeft een grote groep ondersteuners, die via onze nieuwsbrief op de hoogte blijven van wat er speelt.

Onze stichting heeft moeite om nieuwe en jonge bestuursleden aan te trekken, waardoor op termijn mogelijk continuïteitsproblemen kunnen optreden.

Strategische doelstelling/stappenplan

Door jaarlijks lezingen, excursies en publicaties te organiseren wordt een grote doelgroep bereikt. Deze gelegenheden worden gebruikt om te netwerken en mensen persoonlijk te benaderen of ze interesse hebben in actieve ondersteuning van de SLGH. Ook ontstaan er nieuwe contacten vanuit acties op specifieke thema's. De thema's die de komende jaren (2024-2025) centraal staan zijn:

- Tussengebied
- Zandwegen
- Bermbeheer
- Doorfietsroute
- Inrichtingsplan polders Oosterland Lappenvoort
- Lezingen
- Communicatie
- Publicaties

Wat er op dit gebied heeft plaats gevonden wordt beschreven onder activiteiten 2022-2024.

Financiën

De Stichting Landelijk Gebied Haren ontvangt geen subsidie. Zij is afhankelijk van donaties van belangstellenden die zich herkennen in het werk van SLGH en willen bijdragen aan het behoud en versterken van het landelijk gebied.

Onder de vlag van de Stichting worden soms projectaanvragen gedaan op het gebied van biodiversiteitsherstel, o.a het Innovatiefonds van Deltaplan (samenvoorbiodiversiteitsherstel) en het Stimuleringsfonds Groene Bondgenoten. Deze ontvangen subsidies worden alleen besteed aan het doel waar het voor bedoeld is. Een [financieel jaarverslag](#) staat op onze website.

Jaarlijks wordt een kascommissie controle uitgevoerd.

Beloningsbeleid

Alle bestuursleden, adviseurs en alle vrijwilligers actief voor de Stichting Landelijk Gebied zijn onbezoldigd. Er kunnen alleen onkosten worden gedeclareerd voor lopende projecten met geormerkt budget.

Verslag van Activiteiten 2022-2023

Projecten met subsidie

Groene Verbindingen Hondsrug Haren, gestart in 2021 is in 2023 grotendeels afgerond. Dit project, met een budget van 22400 euro van Deltaplan had als doel het vergroten van de biodiversiteit door middel van het creëren van groene verbindingzones. Meer informatie over dit project is te vinden op de website onder biodiversiteit / Groene Verbindingen Hondsrug Haren. Ter afsluiting en evaluatie wordt een nieuwe lezingenavond gepland in 2024.

In 2023 is nog een klein project aangevraagd van 980 euro van het Stimuleringsfonds voor aanleg van een kruidenrijk veld op de Onneres. Dit project is inmiddels uitgevoerd en afgerond. Verslag hiervan vindt u op onze website (Beheer en ontwikkeling Menno's Tuintje)

Overleggen

De SLGH is betrokken bij meerdere overlegstructuren, waarvan sommige langlopend:

- Bomenbeleidsplan
- Transitie Landelijk Gebied Haren
- Landschapswerkplaats Groningen
- Inrichtingsplan polders Oosterland en Lappenvoort (POL)
- Land van Ons
- Groeningen

Over al deze terreinen is verslaggeving te vinden op de websites van de desbetreffende organisaties. De rol van de SLGH is de inbreng van kennis van het landelijk gebied en verbinding zoeken met andere organisaties.

Belangrijkste thema's 2022-2023:

Zandwegen

Sinds de oprichting van de SLGH spelen de zandwegen een hoofdrol (zie onze publicatie [nota Zandwegen](#)). Deze hebben in het landelijk gebied van Haren dan ook een hoge landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarde. De druk op het landelijk gebied is sterk toegenomen en de schaalvergroting in de landbouw laat sporen na in het landschap en op de wegen. Het is op de zandwegen en (fiets)paden veel drukker geworden. Het gemotoriseerd verkeer verstoort de rust en zit wandelaars en fietsers in de weg.

Nadat de Nota Zandwegen door B&W werd vastgesteld vond op in februari 2024 de meningsvormende raadgeving plaats met vele insprekers uit het gebied. De mening over het onderhoud en de participatie tussen de wethouders en insprekers verschilde. Dit zorgde voor verwarring bij de raadsleden en nieuwe discussieronde. Dit leidde ertoe dat er unaniem een motie aangenomen waarin de toezeggingen van het college werden aangescherpt en vastgelegd.

Doorfietsroute

De provincie Groningen verkent de mogelijkheden voor een doorfietsroute tussen Haren-Zuidlaren. Dit concept stuit in het gebied tussen Haren en Zuidlaren om meerdere redenen op grote bezwaren: woningen liggen verspreid en zijn verbonden door een *netwerk* van fietspaden. Volgens SLGH vraagt de verspreide ligging van woningen en de aanwezigheid van meerdere parallelle fietsroutes om een hybride benadering van het concept: niet één doorfietsroute, maar alle bestaande routes aanzienlijk verbeteren. Het verbeteren van één fietsroute zou een gemiste kans zijn omdat het hele netwerk van fietspaden moet worden verbeterd om het fietsverkeer te bevorderen. Door de keuze voor één route zou een groot deel de van de inwoners van het gebied er alsnog niet op vooruitgaan. SLGH heeft haar bedenkingen tegen de inhoud en de procedure in een brief aan de provincie uiteengezet.

Het projectteam van de provincie liet weten meer tijd nodig te hebben voor de definitieve rapportage en deze voor zomer 2024 te zullen publiceren.

Bermbeheer

In 2021 heeft de Gemeente Groningen een beheerplan voor ecologisch bermbeheer in Haren vastgesteld. In 2022 is voor het eerst volgens dit beheerplan gemaaid. Omdat het beleid en de uitvoerder nieuw zijn gaat de uitvoering niet altijd volgens plan. N.a.v. de vele klachten die via de Stichting Landelijk Gebied binnenkwamen en met de gemeente en de uitvoerders zijn besproken zijn verschillende evaluaties gehouden op locatie in Haren en Noordlaren. Verantwoord bermbeheer blijft een belangrijk aandachtspunt van de werkgroep Biodiversiteit.

Tussengebied

Toen in maart 2022 bekend werd gemaakt dat de gemeente een voorkeursrecht wil vestigen voor het open groene gebied tussen Helpman en Haren voor het ontwikkelen van sportdoeleinden en andere maatschappelijke bestemmingen kwam de SLGH direct in actie. Dit zou in flagrante strijd zijn met diverse beleidsnota's dat in de groene long tussen Groningen en Haren tenminste tot 2040 niet wordt gebouwd en dat hier een ecologische verbinding moet komen. SLGH heeft het voortouw genomen om samen met zes andere bewoners- en milieuorganisaties een brandbrief te schrijven aan B&W en vervolgens politieke partijen benaderd. Uiteindelijk werd in de gemeenteraad

een amendement aangenomen, dat in de te ontwikkelen integrale visie een verdere afweging zal worden gemaakt over de verdere ecologische ontwikkeling en bestemming van de groene long.

Lezingen en publicaties

De start/ oprichting van de SLGH begon met een lezing over het landelijk gebied in 2019. Een jaar later volgde een lezing over biodiversiteit en ecologisch bermbeef. Sinds 2023 werkt de SLGH samen met een initiatief uit Onnen voor lezingen over vogels en landschappen in en rond Onnen.

- Winterlezing 2024 'In en om de Onnerpolder', dinsdag 5 maart 2024, 19.30 in de Tiehof Onnen.
- Winterlezing 2023 'In en om de Onnerpolder': Boerenlandvogels, door Geert de Vries. Dinsdag 7 maart 2023, om 19.30 in de Tiehof Onnen.
- Lezing Land van Ons / Onneresch, door Jan Wittenberg, Hortus Haren. November 2022
- Lezingen Cyclus Biodiversiteit, door Irene Lantman Landschapsbeheer Groningen. Onnen, Glimmen en Noordlaren, periode maart – juni 2022
- Lezing ecologisch bermbeheer 11 maart 2021
- Publicaties in jaarboek Hervonden Stad en Land: Beleef zandwegen en karrenroutes op Harener Hondsrug (2021) en Onneresch in Verandering, Boeren in cultuurhistorisch erfgoed (2022)
- Publicatie in jaarboek Hervonden Stad en Land: Laat hunebedden resoneren op essen van Harener Hondsrug (2024)

Communicatie

De Stichting brengt twee nieuwsbrieven per jaar uit, in de afgelopen twee jaar waren dat er meer vanwege de dringende actuele ontwikkelingen. De website van de SLGH maakt veel informatie over het landelijk gebied toegankelijk voor een groter publiek. De website vormde onder andere een belangrijke bron van informatie voor een snelle ruimtelijke analyse van de Onneresch voor aankoop van percelen door Land van Ons.